

מדור הדעות של גלובס שואף להביא מגוון קולות המייצגים את קשת הכלכלה והחברה הישראלית. על מנת להופיע במדור נלקחים בחשבון בין היתר, מידת הרלוונטיות של הטור, ייחודיות הטיעון וכן הכוונות להציג פתרונות ולא רק בעיות. מעוניינים לפרסם במדור? אנא שלחו טקסט באורך 450 מילה לכתובת המייל deot@globes.co.il ואת נשיב בהקדם

שוק התקשורת

הקמת 'כאן' היא הרפורמה הימנית המוצלחת של ממשלות נתניהו

כמי שמבקש להפחית בירוקרטיה, לעודד תחרות, לקדם מצוינות, ולזכות בתמיכת הציבור, צריך נתניהו להתגאות בהישג של הקמת התאגיד

עיים דיים, שמושקעים בהם תקציבי עתק שלא באים לידי ביטוי בשירות ללקוח. כשהישראלי פוגש את התור כן של כאן בדיגיטל, ברדיו ובטל-וויזיה בכל יום ובכל מקום, זו אולי הפעם היחידה שהוא נתקל במערכת ציבורית משומנת, איכותית ומוצלחת שמספקת את הסחורה.

גיוון גדול

בתאגיד השידור כאן עובדים רבים מאות ישראלים שמשקפים את החברה הישראלית כולה. אנשים שהייתה לי הזכות לנהל, נשים וגברים, יהודים וערבים, דתיים, חרדים, עולים, ירושלמים ותל אביב, ימים, יוצאי רשות השידור לצד צעירי רים שעושים את צעדיהם הראשונים נים בעולם התקשורת. הם מוכיחים שמערכות ציבוריות יכולות לפעול אחרת, שאפשר למצוא את המכונה המשותף הגבוה והטוב ושגם המדינה יכולה, לשם שינוי, לעשות בדיוק מה שצריך.

שו להסיר ידם מהשידור הציבורי. הפוליטיזציה ארוכת השנים הובילה לנחשלות, סיאוב ושחיתות שלא ניתן היה למגרה אלא באמצעות סגירה והקמה מחדש. תאגיד השידור הישראלי, כאן, הוא התינוק שנולד מהרפורמה הדרמטית הזו.

כאן, אשר היה לי הכבוד להוביל החל מרגעיו הראשונים ועד לאחרונה, הוא נקודת מפגש נדירה בין גוף ציבורי על קפדנותו וכללי הנור קשים ובין היכולת להיות תחרותיים, יעילים ומשוכחים. גוף שנותן ערך אמיתי ומורגש יום יומית בקרב הממשלה הוא (או ממשלות ישראל הדורותיהן, למען האמת) מצליחה ליישם זאת ברואר או בנמלים, באנרגיה ובחשמל - היינו אור לגויים. לו רק השלטון היה מאמץ את מודל כאן גם בתחום התחבורה, כספרות ובחינוך-החיים כאן היו טובים יותר. בכל מקום שאליו מגיע הישראלי הוא נתקל במערכות מיושנות, בירוקרטיה ומכשירות שזועקות לתיקון. מנגנונים מנופחים ולא מקצרים

בכל מקום הישראלי נתקל במערכות ממשלתיות מיושנות, בירוקרטיה ומכשירות. כשהוא פוגש את התוכן של כאן הוא נתקל במערכת ציבורית משומנת, איכותית ומוצלחת

שמו הקמת המדינה היה ממשלתי לחלוטין עבר תהליך הפרטה מדרוגת עם השנים והועבר לכוהנת מסד ריים. במכרזים שעלו מאות מיליוני שקלים חולק המשאב התקשורתית לנאשי עסקים ובעלי הון שזכו להפעיל את הרדיו האזרחי ולערוץ 2 ובמשך לערוץ 10. רשות השידור נותרה שייכת לציבור, לכאורה. בעוד שממול כוחות מסחריים דומים נגטיים ניצחו בתחרות על לב ועיניו הציבור, הפוליטיקאים התק

לחת ביותר בעשורים האחרונים. רפורמת השידור הציבורי אינה רק סיפור הצלחה ישראלי, אלא בינלאומי. לכאורה, מהזאנר שפוליטיקאים צריכים להתגאות בו, ולא להתכחש אליו. נתניהו, שמוכיל תפיסת עולם כלכלית ימנית, עמד בראש הממשלה שהחליטה להחליף את רשות השידור ולהקים את כאן. כמי שעומד בראש הממשלה גם היום, ומבקש לערוך מהפכות היסטוריות, להפחית בירוקרטיה, לעודד תחרות, לקדם מצוינות, ולזכות באהבה ותמיכת הציבור - צריך נתניהו להתגאות בהישג הגדול של הקמת התאגיד. מדוע נתניהו וממשלתו לא לוקחים בעלות על ההצלחה הפנומנלית הזאת שלהם? מדובר בחירה שאין עליה פותר ובאחד המקרים הבודדים מאז קום היקום בהם פוליטיקאים מתנערים מהצלחה פנומנלית שלהם.

השוק הופרט ברובו

למעשה, שוק התקשורת כבר הופרט ברובו. המשאב התקשורתית,

אלדור קובלנץ
מנכ"ל כאן מיסודו ועד שנת 2022

תאגיד השידור הישראלי הוא הודות מגות היסטורית נדירה של בנימין נתניהו. לא, לא באמצעות סגירתו הפרטתו/הלאמתו/אמצומו או שיגורו לחלל - אלא בקרייט שהוא יכול לקחת על הקמתו. כאן הוא הרוגמה המובהקת לאופן שבו רפורמות צריכות להיות להתקיים בשירות הציבורי. רפורמה ליברלית, מרחיבת שוק שהגבירה את התחרות ואת גיוון של נתניהו עצמו הובילה, ואפשר להכתירה כרפורמה הציבורית המוצי

מערכת המשפט

הדיון ברפורמה הוא לא פוליטי: הוא עוסק בעצם כללי המשחק

ההסכמה הנדירה בין כלכלנים מכל קצוות הקשת המקצועית מוכיחה שהעיסוק כאן נוגע לשאלות יסודיות באשר לחברה ולכלכלה הישראלית

לנפש עבר את זה שבגשו האירו. התקדמות זו נובעת בין השאר מכך שבו כות הון אנשי ומוסדות מחקר לתפארת, ישראל הפכה למעצמת הייטק ובית יוצר לסטרטאפים המהווים מושא לקנאה בעולם. במקביל, חלה פריחה תרבותית. קשה לתאר את הפריחה הזו ללא מערכת משפט חזקה ששומרת על חירות הפרט ומאפשרת חופש מחשבה ויצירה. במדינה ללא איוונים ובלמים, לא ייתכנו שגשוג כלכלי ותרבותי. כלכלה יפגעו אם יזומתו הממשלה יעברו. ואם לחזור למסיבת העיתונאים אמש, ראש הממשלה הבטיח להנמיך את המהלכים שלנו לא רק שלא יפגעו בכלכלה, אלא יחזקו אותה, יחזירו את ישראל למקום שבה נמצאות רוב הדמוקרטיות ובה ישראל היתה לפני 50 שנה" אך כפי שכל הכלכלנים, שברך כלל מתקשים להסכים זה עם זה, משוכנעים, מה שיחזור אחורה 50 שנה לא תהיה הרמוקרטיות, אלא דווקא כלכלת ישראל. לא מאוחר עדיין לסרוב את הספינה ולהימנע מהתנגשות עם הקרחון שלעברו אנו מתקרבים במהירות.

שלבתי/מ"ש לא יתמנו השופטים המורכשים ביותר, אלא המקורבים ביותר, וכשאלה יפסקו, כשהקריירה והיקורם כוליים בשבועות הרצון של פוליטיקאים, יש חשש שפסיקות ביהמ"ש לא תהיינה ענייניות, ואם תהיינה כאלה, ירחף מעליהן החשש שמא הן מונעות ממניעים זרים. קל לשער איך מערכת כזו תהיה מוגבלת ביכולתה לאכוף חוקים מסחריים וחזיות קניין, ולפסק דינים תאגידים, עבודה, זכויות קניין רוחני והגבלים עסקיים. ללא אלה יפגעו התמריצים להשקיע בישראל. החלפת יועצים ביועצים מטעם, תמנע בפתע על מניווי מקורבים למש"רות מפתח בסקטור הציבורי גם אם אינם מתאימים לתפקיד, ותמנע העברות כספי ציבור לקבוצות אינטרס. לכן תהיה השפעה הרסנית על תפקוד הממשלה והסקטור הציבורי.

לשמור על חירות הפרט

הכלכלה הישראלית התקרמה בצורה מרשימה, והתוצר המקומי הגולמי

ניתו? מי יוכל לבקר אותה? וכיצד ניתן להגן על מי שיפגע?

לפעול עצמאית

הספרות המחקרית הראתה שרווחה ושגשוג תלויים בין השאר בכך שמדינות פיננסיים, אקדמיים, מוסדות מחקר, רשויות פיקוח, ובעיקר מערכת המשפט יוכלו לפעול בצורה עצמאית כשהם חופשיים מלחצים פוליטיים. רק אז יכולים מוסדות אלה לפעול בצורה מקצועית, ולקבל החלטות מיטביות, במקום לרצות פוליטיקאים ולהיטיב עם קבוצות לחץ. לא בכדי המליצה מועצת ה-OECD למדינות בארגון להקפיד על עצמאות רשויות הפיקוח והתחרות, כדי להבטיח שיוכלו לפעול באופן חסר פחיתות ומקצועי" ואם כך לגבי רשויות פיקוח ותחרות, קל וחומר במערכת המשפט, שחיונית, בין השאר, לפסיקה בסוגיות כלכליות ומסחריות שבלעדן יש משק מורגני לא יתפקד. כשמינוי שופטים וקידומם תלוי בצונם של פוליטיקאים, יש חשש

ישראל מתקרבת במהירות לעבר קרחון שמאיים להטביע את כולנו. חשוב להדגיש: כלכלנים נוטים בדרך כלל לא להסכים זה עם זה, והם תמיד רואים צדדים לכאן ולכאן. והנה, הפעם הכלכלנים מאוחדים בדעתם שצריך הממשלה לגרמו לנוק חסר תקדים לכלכלה. לדעה זו שותפים נגיד בנק ישראל ושני נגידים לשעבר, משנים לשעבר לנגיד בנק ישראל, יושבי ראש לשעבר של המועצה הלאומית לכלכלה, שני חתני פרס ישראל לכלכלה, שניים עשרה נשיאים בעבר ובהווה של האגודה הישראלית לכלכלה, נשיא אוניברסיטאות בעבר ובהווה, דיקאנים, ראשי חוגים, וכלכלנים רבי זכויות. הכלכלנים השותפים למה שרה"מ כינה 'הפחדות' באים מתחומי מחקר מגוונים, ולא הם רק הישגים מחקריים, אלא גם ניסיון עשיר בעולם המעשה. הכלכלנים השונים גם מחזיקים בדעות פוליטיות שונות. ההסכמה הרחבה נובעת מהעובדה שהשאלה איננה שאלה פוליטית, איו מדיניות תינקט, אלא שאלה רחבה יותר בסיסית והיא: מה יהיו כללי המשחק? איך תבוקע המדי

פרופ' יוסי שפיף
חוקר בפקולטה לניהול ע"ש קולר, אוני' תל אביב ונשיא האגודה הישראלית לכלכלה

למשמע דבריו של הר"מ לפיהם "אין סיבה להפחדות" ו"המהלכים שלנו לא רק שלא יפגעו בכלכלה, אלא יחזקו אותה" לא יכולתי שלא להרהר בכך שגם למי שעמד על סיפון הטיטניק, ולא הבחין בקרחון המתקרב, היו כל הסיבות להאמין שזו עומדת להיות הפלגה נפלאה. אלא שמרבית הכלכלנים האקדמיים בישראל, כמו גם כלכלנים ישראלים באוניברסיטאות מובילות בארה"ב ואירופה, משוכנעים